

Altinn som grunnlag for deling av data –
enkeltindividers råderett over egne data

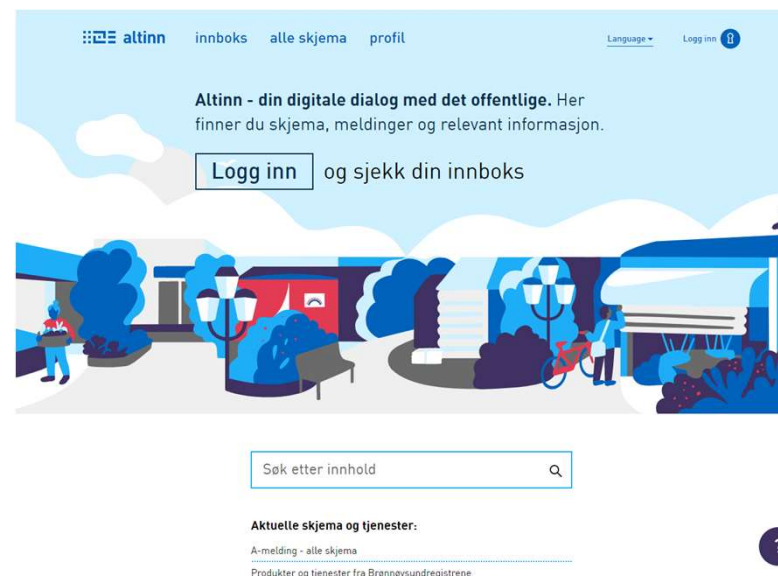
- Litt om meg

- Cathrine Holten
- Avdelingsdirektør i avdeling digitalisering (DGT) siden 2015
- Ansvar for Altinn og informasjonsforvaltning
- Lang erfaring som leder, programdirektør, løsningsarkitekt og rådgiver fra Rikstrygdeverket/NAV, Fornyingsdepartementet (FAD), Brønnøysundregistrene og Helsedirektoratet
- Kunnskap om både muligheter og hindre for å lykkes med digitalisering på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer
- De siste månedene jobbet med forslag til ny styrings- og finansieringsmodell for de nasjonale fellesløsningene



Agenda

- Plattformens delingsegenskaper
- Autorisasjon
- Samtykke til deling av data
- Framover



Plattform for deling av data

Altinns TRE dimensjoner

1. Altinn-plattformen

- **Infrastruktur** for publikums kommunikasjon med forvaltningen
- **Informasjon** om tjenester og regelverk for næringslivet
- Nødvendig **funksjonalitet** knyttet til dette



2. Altinn-organisasjonen

- **Spesialisert** for å støtte tjenesteeiernes mål (forenkling for brukerne og effektivisering for det offentlige)
- **Ansvarlig** for drift, vedlikehold og videreutvikling av plattformen
- **Forvalter** avtaler med tjenesteeiere og leverandører



3. Altinn-samarbeidet

- **Arenaer** for læring og informasjonsutveksling
- **Formalisert** samarbeid med tjenesteeiere
- Styrer **utvikling** av organisasjon og plattform i formaliserte fora
- Åpent **innovasjonssamarbeid**



100% av alle innbyggere
over 15 år kan bruke Altinn

100% av norske
virksomheter bruker Altinn



DSOP – Digital Samhandling Offentlig Privat

- Skatteetaten, Brønnøysundregistrene, Digitaliseringsdirektoratet, NAV, Politiet, Kartverket og finansnæringen samarbeider om digitalisering av viktige prosesser i samfunnet
- Balansert portefølje
- Topplederstyrt
- Rettferdig gevinstfordeling
- Alle bærer egne kostnader



Våre målgrupper

Som rolle:



Stat og kommune



Innbyggere



Næringsdrivende



Frivillig sektor

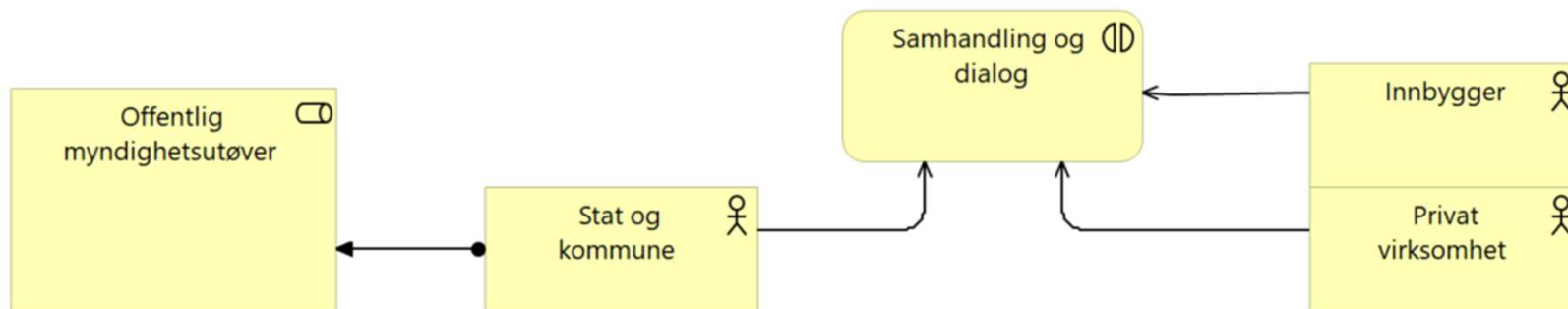
Tjenesteeier

Myndighetsutøver

Sluttbruker

Leverandør

Samarbeidspartner



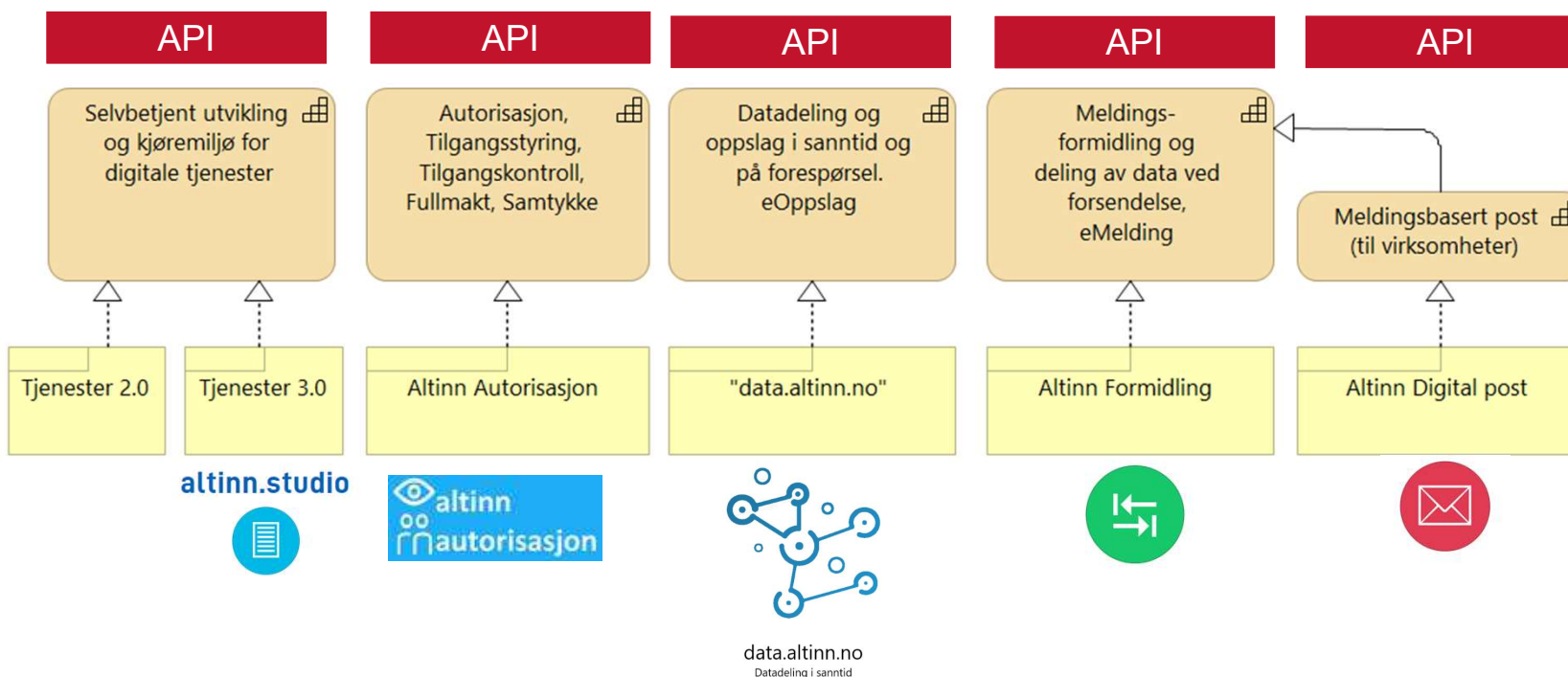
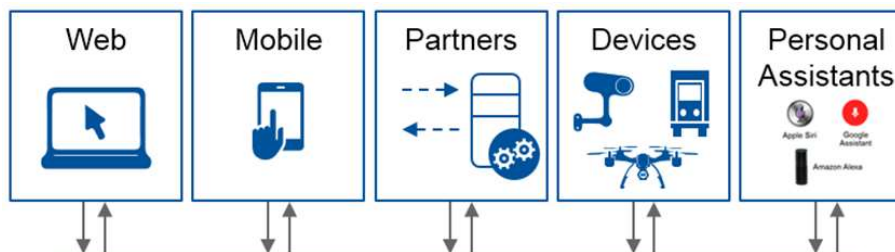
Frittstående og API-drevne produkter



Ekstern portal



etat.no
kommune.no

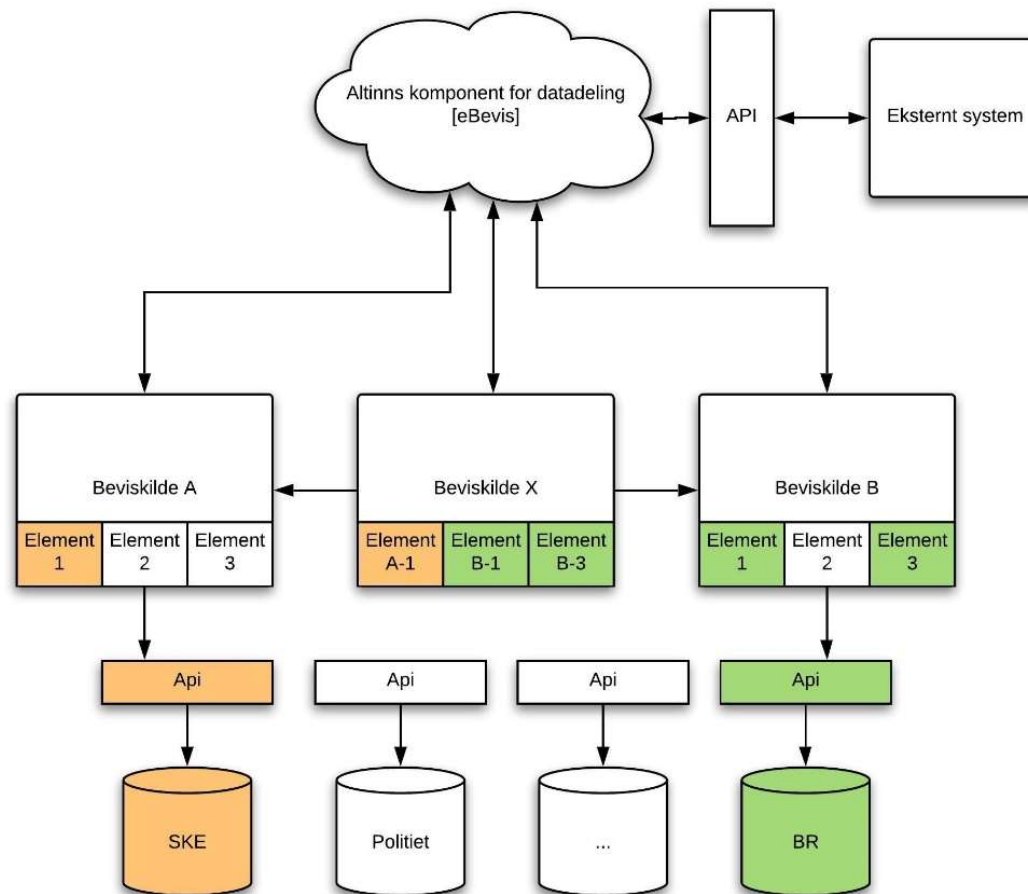


Tilgang til data med «data.altinn.no»

- API-drevet tilgang til data i sanntid
- Sammenstilling av data for spesifikke formål
- Konsumentdrevet
- Separat produkt ...
 - ... men kan benyttes av Tjenester 3.0 for tilgang til data i applikasjoner
 - ... benytter Altinn Autorisasjonstjenester
- Kjører i skyen
- Eks på tjenester: «e-bevis»

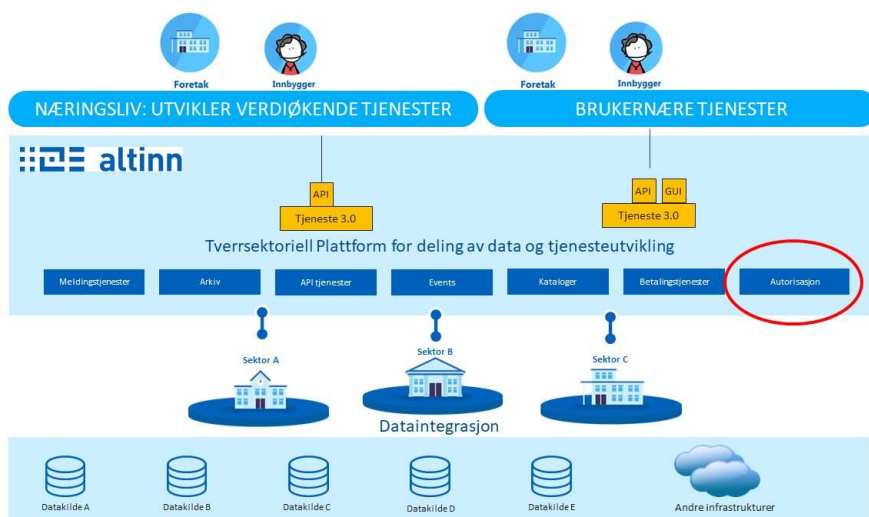
Gjenbrukbare datakilder

Eksempel fra «e-bevis»



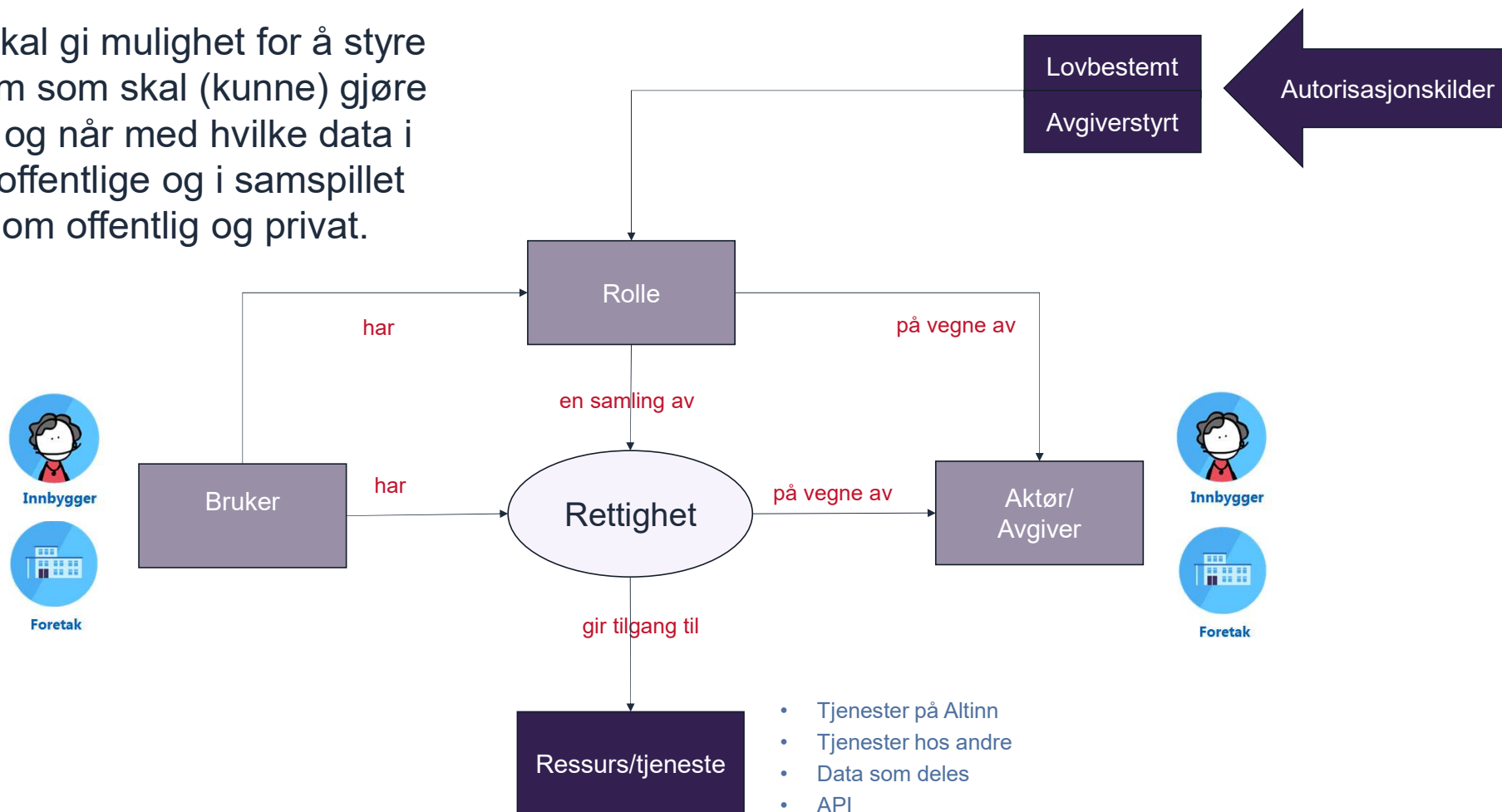
Autorisasjon

Altinns autorisasjonsløsning



- Altinns autorisasjonskomponent er sentral i den norske tillitsinfrastrukturen
- Komponenten er et autorisasjonsnav for offentlige etater og virksomheter og videreutvikles nå for enda rikere funksjonalitet
- Tilgangsstyring for næringslivet og forvaltning forenkles
- Gjennom etablering av fullmakts- og samtykkeløsninger legges det til rette for sikker deling av data og tilgang til digitale tjenester for både innbygger, forvaltning og næringsliv

... skal gi mulighet for å styre hvem som skal (kunne) gjøre hva og når med hvilke data i det offentlige og i samspillet mellom offentlig og privat.



Forretningstjenester fra Altinn autorisasjon

Tilgangsstyring til digitale tjenester via Portal eller API

Hjemmelsbasert tilgang til digitale tjenester automatisk tilgang basert på autoritative registre

Rettighetsforespørsler be om tilgang eller samtykke fra egen arbeidsprosess

Oversikt over tilganger inkl. samtykker og representasjonsforhold som jeg har eller har gitt

Samtykke til deling av data eller til å utføre spesifikk handling

Representasjonsforhold verge, advokat, arving, mindreårig eller digital fullmakt

Samtykke

Hva er Samtykke i Altinn?

- Samtykke gjør det mulig å få tilgang til data om personer eller organisasjoner som det offentlige har innhentet tidligere.
- Samtykke kan brukes når du ikke har hjemmel til å innhente opplysningene uten samtykke fra den som eier dem.
- Samtykke kan legges inn som et eget steg i en hvilken som helst digital dialog med brukeren.
- Brukerne vil kunne se hva de samtykker til å dele, hvem de deler data med, hvor lenge, og i hvilken sammenheng dataene skal brukes

Samtykke

I 2019 ble det gitt 1 312 085 samtykker* via Altinn.

I 2020 ble det gitt 2 317 264 samtykker.

I 2021 er det gitt **412 295** samtykker tom. februar.

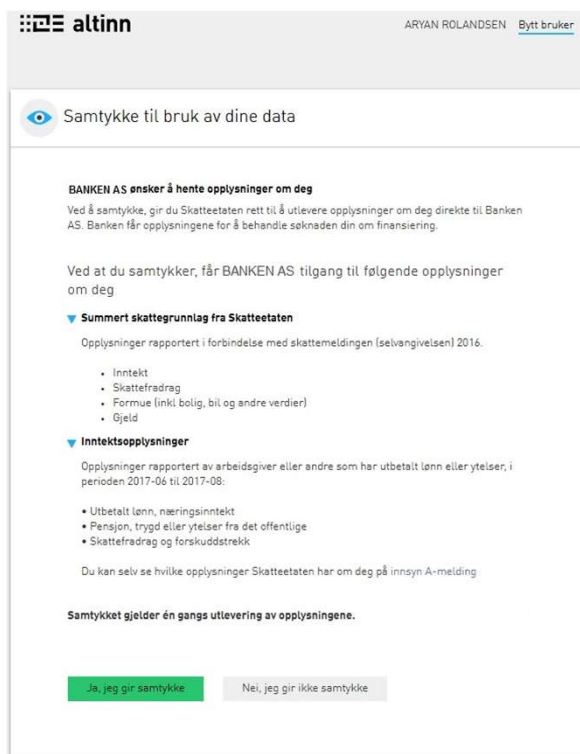
**Hvor mange ganger en bruker har trykket akseptert*

Les mer om samtykkeløsningen [her](#) og ta gjerne kontakt med oss dersom din etat ønsker mer informasjon om denne funksjonaliteten i Altinn.



Eier av tjenesten	Formål	Antall 2020
Skatteetaten	Inntekt og skattegrunnlag ifm Samtykkebasert lånesøknad	2171371
Lånekassen	Saldo studielån inn i nettbank	126833
NAV	Opplysninger om arbeidsavklaringspenger og uføretrygd fra NAV	7294
Digdir	eBevis – restanser hos Skatteetaten	7966
Statens arbeidsmiljøinstitutt	Arbeidstidsdata fra din arbeidsgiver	113
Utdanningsdirektoratet	Samtykke til å behandle personopplysninger på Digilær.no	969
Digitaliseringsdirektoratet	Fullmakter ifm data.altinn.no	2649

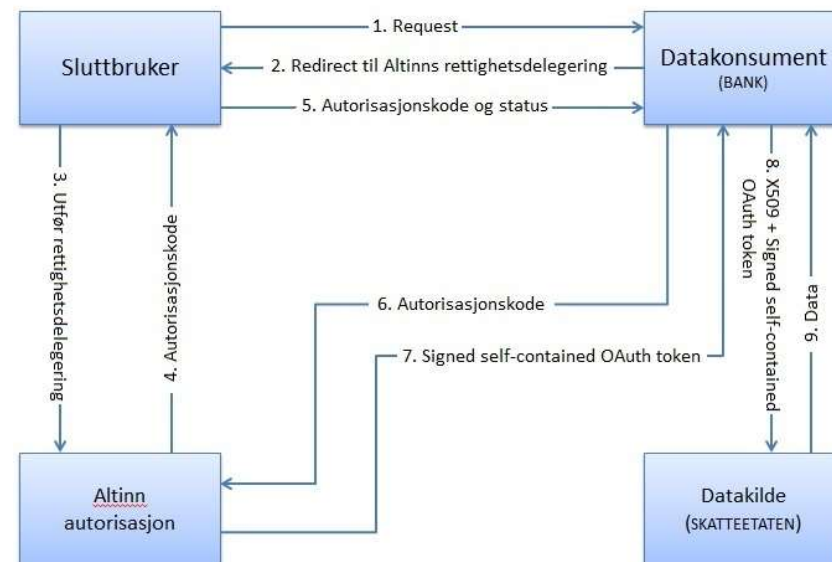
Samtykke i Altinn



The screenshot shows a web interface for Altinn. At the top, it says 'altinn' and 'ARIAN ROLANDSEN Bytt bruker'. The main heading is 'Samtykke til bruk av dine data'. The content explains that 'BANKEN AS' wants to retrieve information about the user. It states that by consenting, the user grants the tax authority (Skatteetaten) the right to provide information to the bank. The information includes tax returns and financial data. There are two expandable sections: 'Summert skattegrunnlag fra Skatteetaten' and 'Inntektsopplysninger'. At the bottom, there are two buttons: 'Ja, jeg gir samtykke' (highlighted in green) and 'Nei, jeg gir ikke samtykke'.

- Gjennom samtykke kan du
 - be om lov til å hente data det offentlige allerede har om en innbygger eller virksomhet.
 - be om lov til å utføre en spesifikk handling på vegne av noen andre.
- Eksempler:
 - Samtykke til at banken kan hente skatteopplysninger om deg fra SKE i forbindelse med lånesøknad
 - Samtykker til at Skatteetaten og BR deler serisitetetsinformasjon om leverandører med en potensiell kunde i anbudssammenheng
 - Under etablering
 - Samtykke til å delta i forskningsprosjekt
 - Samtykke fra arvinger til å innhente data om dødsbo
 - Samtykke fra foresatte til at deres barn kan delta i nettbasert opplæring
 - Samtykke til å hente informasjon fra det offentlige for å få drosjeløyve

1. Lånesøker går inn på bankens nettside for å søke om lån.
2. Lånesøker bekrefter i søknadsprosessen at han ønsker å gi banken samtykke til å innhente ligningsopplysninger og [blir sendt til Altinn](#) for å gi samtykke.
3. Lånesøker [logger inn](#) i Altinn og [gir samtykke](#). Altinn registrerer samtykket og delegerer rettighet.
4. Rettighetsdelegering er utført og [det sendes en autorisasjonskode tilbake](#).
5. Lånesøker sendes tilbake til siden som er angitt av banken i redirect-Url. I Url sendes autorisasjonskoden samt en status som forteller om samtykke ble gitt. Ved bruk av forhåndsregistrerte samtykkeforespørsler vil banken kunne sjekke status på samtykket uavhengig av redirect.
6. Autorisasjonskoden benyttes av banken mot Altinn for å [få tak i Altinn-signert self-contained OAuth token](#).
7. Altinn sender [signert token](#) til banken.
8. Banken [benytter signert token](#) mot datakilden (f.eks. Skatteetaten).
9. [Tokenet verifiseres](#) av Skatteetaten for å sjekke at innhold stemmer med ønsket utført operasjon og data returneres til banken.





Din kontaktinformasjon



Skjema og tjenester du har rettighet til



Andre med rettigheter til skjema og tjenester



Samtykke

[Samtykkelogg](#)

SAMTYKKE
BIRTAVARRE OG
BEGNADALEN REVISJON



[Se/trekk samtykke >](#)

SAMTYKKE
HALTDALEN OG SELVÆR
REGNSKAP



[Se/trekk samtykke >](#)





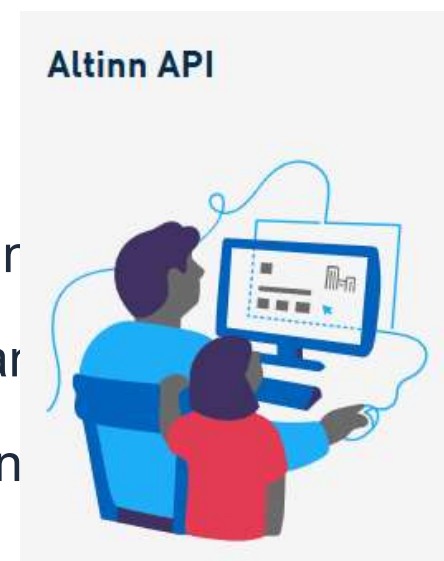
Samtykkelogg

25.10.2017	Samtykke gitt	BANKEN AS fikk samtykke fra HÅKON TRANA (Opphører 30.10.2017 10:30:00) 
25.10.2017	Samtykke gitt	FINANSIERING AS fikk samtykke fra HÅKON TRANA (Opphører 30.10.2017 10:30:00) 
26.10.2017	Samtykke benyttet	BANKEN AS har hentet data om HÅKON TRANA . (Opphører 30.10.2017 10:30:00) 
27.10.2017	Samtykke benyttet	FINANSIERING AS har hentet data om HÅKON TRANA . Engangssamtykke er nå opphørt. 



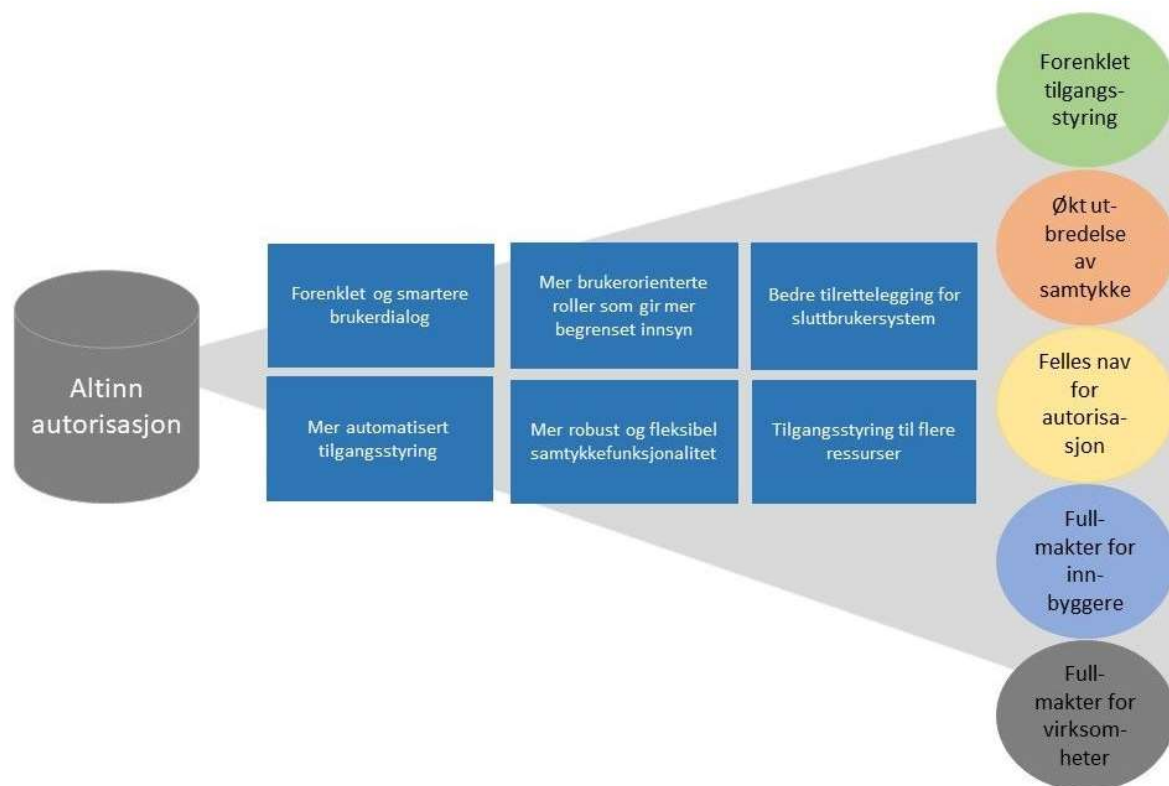
Samtykke til.....

- Samtykke til å innhente data – f.eks. ligningsdata
- Samtykke til behandling av personopplysninger
- Samtykke til at mitt barn skal kunne være med på svømmir
- Samtykke til at ex-kona mi skal kunne ta med datter til utlar
- Samtykke til at helsesøster kan drøfte saken min med barn
- Samtykke til.....



<https://www.altinndigital.no/produkter/samtykke/>

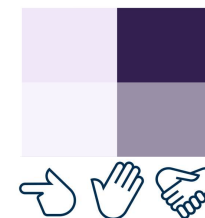
Framover



- Altinn skal være felles autorisasjonsløsning for hele offentlig og privat sektor
- Forenkle tilgangsstyring for sluttbrukere
- Altinn autorisasjon skal ha sanntidstilgang til komplette grunndataregister (autorative kilder)
- Videreutvikle samtykkeløsningen
- Fullmaktsløsning for innbyggere
- Nasjonal oversikt over fullmakter og samtykker - «hvem har delt hva om meg»
- Samspill med maskinporten
 - Tilby autorisasjonsdata



Altinn Autorisasjon - HELT



HELT skal videreutvikle Altinns autorisasjonskomponent til å bli et autorisasjonsnav for offentlige virksomheter, forenkle tilgangsstyring for næringslivet samt legge til rette for utvidet bruk av samtykkefunksjonaliteten. Tiltaket omfatter også å etablere basis fellesfunksjonalitet for en fullmaktsløsning for innbyggere (Fufinn). Se [HELT og Fufinn](#) for mer informasjon.

HELT som prosjekt avsluttes juni 2021. Ønskede endringer i regi av HELT som da gjenstår vil håndteres og prioriteres videre i det ordinære videreutviklingsløpet.

Roadmap for Altinn Autorisasjon

Det er laget en egen roadmap for Autorisasjonsproduktet for å vise hvilke endringer som er planlagt i [2021 og 2022](#). Endringene har opphav fra tre hovedprosjekter og er en del av leveranser planlagt for å løse disse:

- Fufinn - fullmaktsløsning for innbyggere
- HELT - Helhetlig tilgangsstyring for virksomheter
- Altinn 3.0

I tillegg arbeider vi med flere andre endringer relatert til autorisasjonsfunksjonalitet som ikke er prosjektspesifikk. Disse kan være behov spilt inn fra tjenesteeiere, brukere eller nødvendig videreutvikling for å sikre en effektiv drift og forvaltning av Altinn autorisasjon.

Utviklingsteamet som utfører endringer på Autorisasjonsløsningen jobber med endringer knyttet til flere tiltak/prosjekter og leverer endringer kontinuerlig til våre månedlige releaser.

Detaljer om leveransene finnes her: <https://altinn.github.io/docs/ny-funksjonalitet/releases/>



Akkurat nå jobber vi med:

- [Utvidelse av eksternt Soap grensesnitt for Decision Point](#)
- Tilganger gitt på enkelt meldinger (correspondence) i meldingsboksen gjennom "Del og gi tilgang" blir nå videreført til arkiv ved arkivering
- Ferdigstille funksjonalitet knyttet til [autentisering via REST API](#) ved bruk av ID-porten.
- [Tilby tilgangsstyring på app-nivå for tjeneste 3.0](#)
- [Omskriving av Autorisasjon-kapitlet i Docs](#)
- Ferdigstille nødvendig funksjonalitet knyttet til [be om tilgang](#)
- [Forenkle tilgangsstyring i kunde –leverandørforhold](#)
 - Nytt panel i profilen virksomheter som viser rettigheter en virksomhet har hos andre
 - Innføre leverandør-rolle som kunde kan tildele for å forenkle tilgangsstyring
- Tilby virksomheter mulighet for å laste ned en fil med total oversikt over hvem som har hvilke roller/rettigheter på virksomheten min, inkludert tilknyttede underenheter.
- Forbedre testverktøy for endepunkter som krever token-autentisering ID/Maskinporten

Fullmaktsløsning for innbyggere

- Gjennom Altinn autorisasjon vil vi tilby en nasjonal fullmaktsløsning for innbyggere
- Dir. for eHelse, KS, NAV, SKE, BR, Difi, Tilsynsrådet for adv.virk., Statens sivilrettsforvaltning
- Dette vil muliggjøre
 - Hjemmelsbasert fullmakt - tilgjengeliggjøre opplysninger om representasjonsforhold fra autoritative registre til bruk i tjenester som skal være tilgjengelig for fullmaktshaver - eksempelvis verge
 - Brukerstyrt fullmakt - La innbygger legge inn egne fullmakter, dvs. muliggjøre at andre utfører tjenester på egne vegne.
 - Advokat skal kunne representere sine klienter på «riktige» områder
 - Integrasjon med andre samtykke- og fullmaktsregistre (i første omgang eHelses fullmakts- og samtykkedatabase, på sikt fullmaktsdatabasen som NAV skal etablere)
 - Gi bruker et totalbilde av fullmaktsforhold med mulighet til å administrere disse (logging og innsyn i bruk) – som for samtykke

Statlig sky

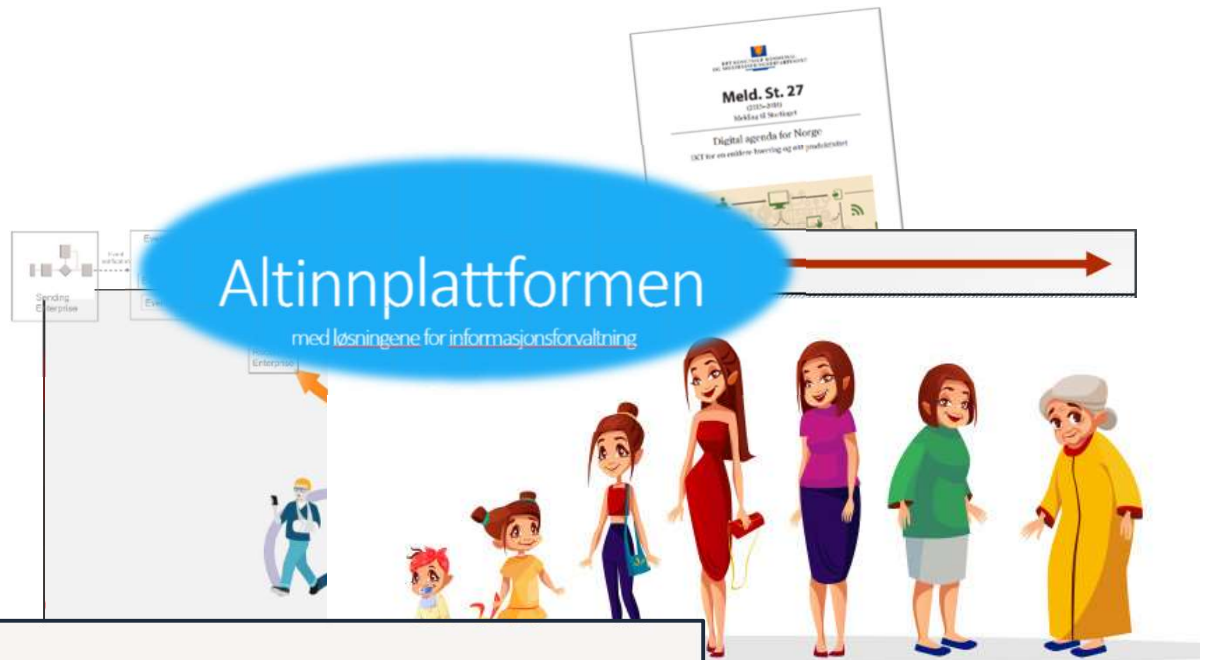
Schrems II

Hvordan regulerer lovene våre grunnstrukturen -
Hvem bestemmer over dataene våre

Hendelsesdrevet offentlig forvaltning

Neste generasjon digitale tjenester

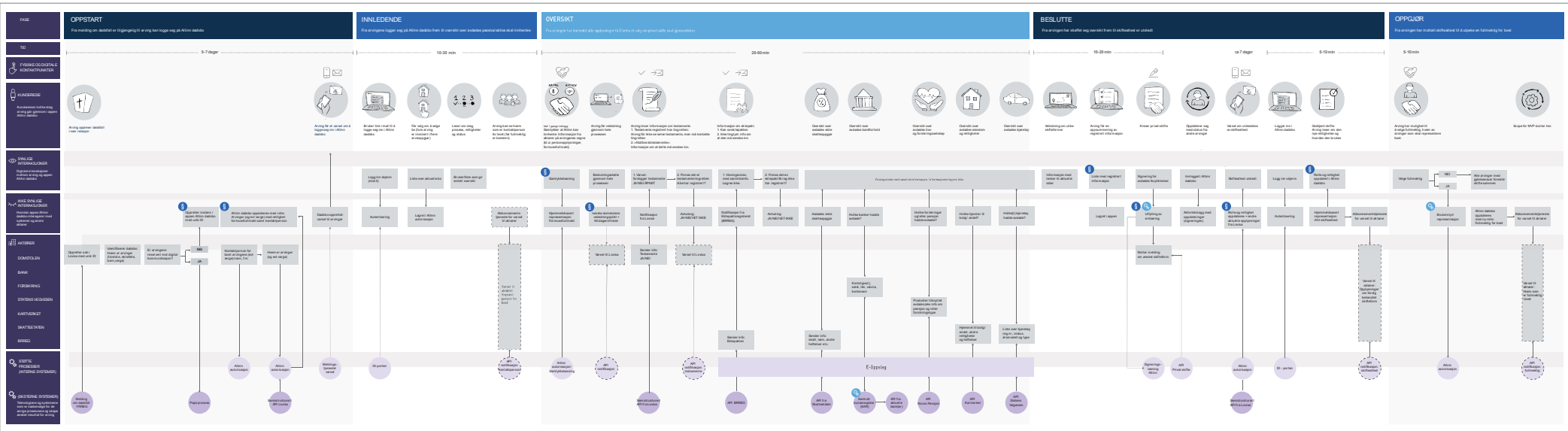
- Datadrevet
- Hendelsesdrevet og proaktive
- Brukersentrerte tjenester
- Tjenestekjeder på tvers



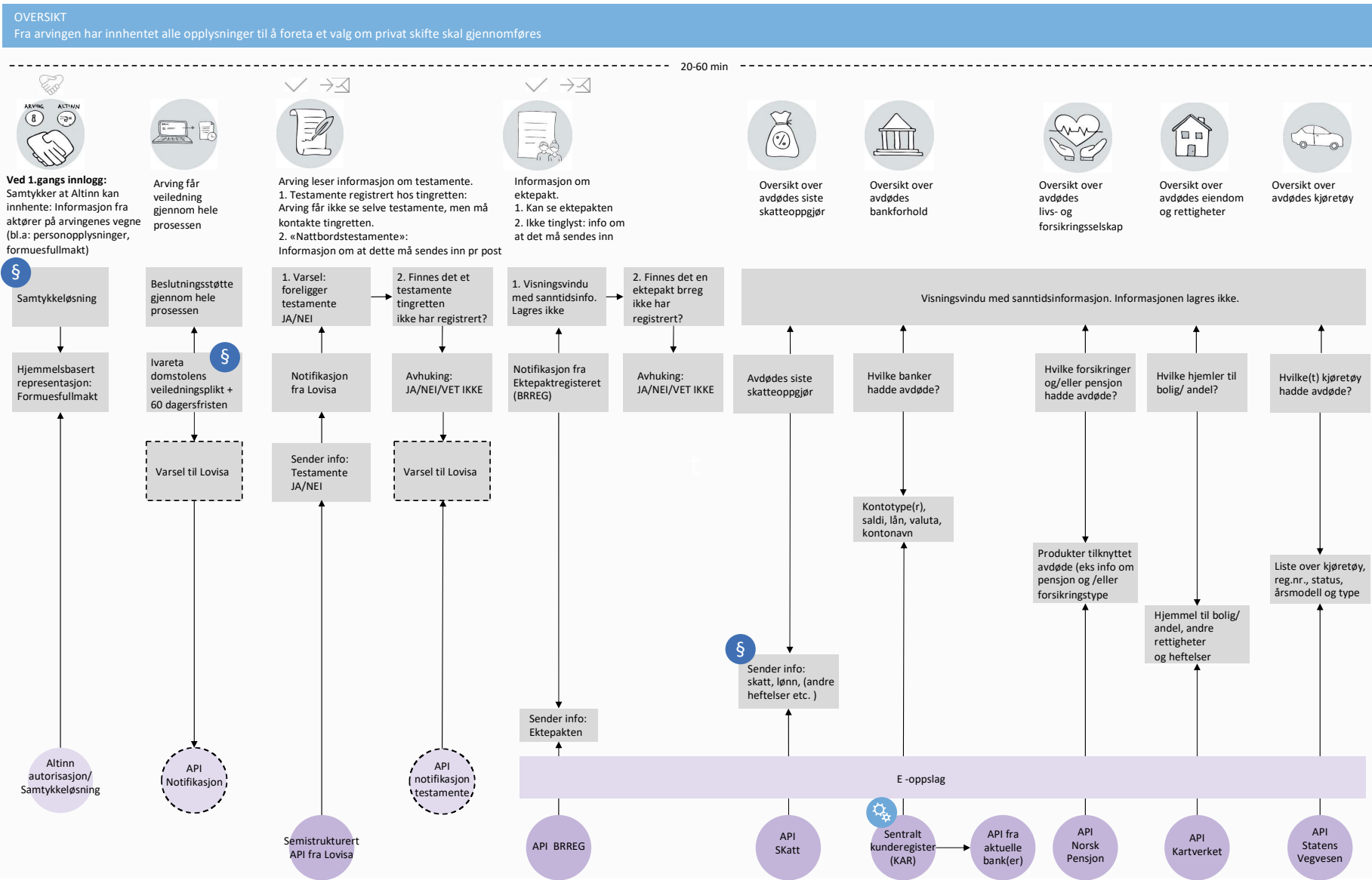
A row of seven circular icons representing various life events and services provided by Altinn:

- FÅ BARN**: Icon of a baby in a stroller.
- ALVORLIG SYKT BARN**: Icon of a person sitting at a desk with a computer.
- MISTE OG FINNE JOBB**: Icon of a gear with an upward-pointing arrow.
- NY I NORGE**: Icon of a globe with a house.
- STARTE OG DRIVE EN BEDRIFT**: Icon of a factory with smoke coming out.
- DØDSFALL OG ARV**: Icon of a scale of justice.
- STARTE OG DRIVE EN FRIVILLIG ORGANISASJON**: Icon of a hand holding a spiral.

Tjenestekart av brukerreisen for prosjektet Oppgjør etter dødsfall



FASE	OVERSIKT
TID	Fra arvingen har innhentet alle opplysninger til å foreta et valg om privat skifte skal gjennomføres
FYSISKE OG DIGITALE KONTAKTPUNKTER	
KUNDEREISE	
SYNLIGE INTERAKSJONER	
IKKE SYNLIGE INTERAKSJONER	
DOMSTOLEN	
BANK	
FORSIKRING	
STATENS VEGVESEN	
KARTVERKET	
SKATTEETATEN	
BRREG	
STØTTE PROSESSER (INTERNE SYSTEMER)	
(EKSTERNE SYSTEMER)	



Altinn – community

- Digitaliseringsbloggen
 - «En liten PR for GitHub, et stort steg for Digdir»



En liten PR for GitHub, et stort steg for Digdir

Eirik Mikkelsen 29. okt 2020

Altinn har for første gang mottatt kode utviklet av en ekstern utvikler. Dette er et viktig steg mot det å bygge et skikkelig community rundt felleskomponenten Altinn som åpen kildekode.

Takk for oppmerksomheten!

Mer informasjon:

- www.altinndigital.no
- <https://www.altinndigital.no/produkter/samtykke/>



The screenshot shows the website [altinn/digitalisering](http://altinn.no/digitalisering). The page features a navigation menu with a 'meny' button. The main heading is 'Altinn tilbyr digital dialog mellom det offentlige, innbyggere og næringsliv.' followed by the subtext 'Lag tjenester som fungerer overalt og sparer penger både for deg og brukerne.' Below this, there are three product cards: 'Digital dialog' (illustrated with a person at a laptop), 'Digital post til virksomheter' (illustrated with a person walking a dog), and 'Altinn API' (illustrated with a person at a computer). A 'Vis alle produkter ->' link is located at the bottom of the product grid.